

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Szent László király HALÁLÁNAK NYOLCZSZÁZADOS EMLÉKÜNNEPE.

(—a.) Teljes nyolcz századja immár, hogy szemeit lehunyta a legnagyobb magyar király, az egyháznak dicső szentje, a váradi püspökségnek és káptalannak, valamint Nagyvárad városának kegyes alapítója és jóltevője.

Nyolcz viszontagságteljes hosszú század nem volt elég arra, hogy emléke homályba, feledésbe menjen. Ma is úgy áll nemzete előtt, mint a nemzeti geniusznak, a vitézségnek, lovaságiasságnak, hősiességnek, fejedelmi, államférfiúi bölcseségnek megtestesülése, példaképe.

«Szent László, a megdöbentőleg nagy királyi apostol, Szent István mellett a magyar nemzetnek választottja, a keresztény nemzeti erények eszményképe.

Tisztelettel emeli rája szemeit, de a mellett szive is feldobog érte.

Ami jót, szépet és nemest a nemzet önmagában sejt és érez, amire keresztény lelkülete vágyik, amiről nemzeti büszkeségében álmodik, — azt mind feltalálja, megdicsőülve találja fel e királyában.

Hős, szent; bölcs törvényhozó, korának legszebb, leglovagiasabb, legtiszteltebb férfja; megvédte a nemzet függetlenségét, visszavívta régi hadi dicsőségét, kibékítette a nemzeti szellemet a kereszténységgel, befejezte Szent István honalkotó művét.

Példaképe lőn a szegénynek az alázatosságban, a gazdagnak a nagylelkűségben, a vitézeknek az önfeláldozásban, a királyoknak az uralkodásban, és mindenkinek a hazaszeregetben.

Róla beszéltek, az ő tettein lelkesedtek a pásztortüzeknél, a palotákban, a templomokban.

Igy jellemzi a nagy királyt az ő megyéjének történetirója.

Nem csuda, hogy ilyen fejedelem gyászba borította — mint a legenda mondja — nemcsak az országot, hanem az egész kereszténységet.

«És három esztendeig ez országban szép öltözet, tánczjárás és semmi vigasságtétel nem láttaték, sem hallattaték.»

Azután pedig megindult a nemzeti, az országos zarándoklat a sírhoz, mely a nagy király szent tetemeit rejté magában, ide, a mi városunkba.

Királyok és hadvezérek együtt jöttek ide a polgárokkal és jobbágyokkal imádkozni a nagy király sírjánál. «A kő, mely szent testét fedé, csakhamar kopni kezdett a sírját látogatók térdétől, csókjaitól,» — írja a történetiró.

Sírját feldúlta a törökök és a hitujtók barbár keze, de nemzete azután is hálás volt a szent király emléke iránt.

Alig van e hazában község, melyben oltár, szobor vagy kép ne hirdetné az ő emlékét és

tiszteletét — és nemzetének háláját. Ez a város, ez a püspökség és káptalan — mind az ő alkotásai — mindenkor elsők voltak az ő tiszteletében, az alapítójuk iránti hála kifejezésében. Minden kő, minden alkotás az ő tiszteletét, az ő emlékét hirdeti itt.

Az ujak nemes versenyre kelnek a régiekkel az ő dicsőítésében. Templomokat, oltárokat, szobrokat, közoktatási, nevelési és jótékonyági intézeteket emelnek tiszteletére és emlékére. A három év előtti országos fényű ünnep, a drága ereklyetartó (herma), az új szobor, a megújított oltár, a Sz. László intézet, a Sz. László fürdő ékesen szóló bizonyosságai ennek.

De amint Sz. László nem győzött elég jól tenni, úgy őt nem győzzük eléggé tisztelni. Vegyünk azért részt ezen az ünnepen is. Bibornokunk mondá, hogy:

«Szent László ünnepe arra szolgál, hogy a kath. öntudat minél inkább fölébredjen s megszilárduljon a hívők kebelében; — hogy a katolikusok öntudatára ébredjenek annak, hogy

Magyarországot a kath. vallás vezette be a polgáriassult államok sorába; hogy a kath. vallás tartotta fenn csaknem egy évezreden keresztül; hogy a multban úgy, mint a jelenben minden nagy nemzeti alkotást ennek a vallásnak köszönhetünk s ez volt nagyságunknak, dicsőségünknek alapja; — hogy Magyarország addig volt nagy és hatalmas, független és szabad, míg hitegységében a hitújítás meg nem rontotta s részekre nem szaggatta az országot».

A nagy király temetéséről a legenda a következőket írja: «Az ő szent temetésének idején az égből angyali szók hallattatának. Ők kezdék el a szent konfessorok miséjét, kit a jámbor egyházi népek utánok éneklének».

Énekeljünk és imádkozzunk mi is Szent László tiszteletére és dicsőítésére és kérjük az ő közbenjárását, hogy ünnepe valóban a kath. öntudat fölébredésére és megszilárdulására szolgáljon.

SZENT LÁSZLÓ KIRÁLYRÓL.

*Oszolni kezd a múltak szemfedője
S gyors szárnyakon ragad a képzelet:
Lelkemnek mintha szárnya nőne;
Csapongra jár a mult idők felett,
Hallom a zajt, miként gyűl Árpád népe
Háborgó harcra, fényes ünnepélyre;
Hallom a zajt: a fegyverek zaját
S feledve bűt, bajt, bánatot, viszályt,
Támadni látom Szent László királyt!*

*Ki volt?... mi volt?... mily kincse nemzetének?
A történet márcányba véste rég;
Föllelkesítve árva nemzetét,
Hőstettiről ezerszer zenge ének
Melynek ma is az égbe pártfogója
S a vész-viharban folyton pártfogolja,
Istentől kérve nékie segélyt!
S azért feledve bánatot, viszályt
Köszöntsük hévvel Szent László királyt!*

*Ki volt?... mi volt?... mily hős a vészbe harcra
Büszkén regéli nekünk Cserhalom.
Miként a villám sulyt palósa, kardja
S nem győzhet senki sem a magyaron!
A büszke kint gyorsan igába verte,
Majd meg leszáguld arra délkeletre
S rettegve féli őt a bessenyő.
S amíg remegve fél egész kelet,
Bámul nyugat a hősiség felett!*

*Ki volt?... mi volt, hogy életére törték?
Rokonra kardot csak busongva ránt;
Gátot szívesen vetne ő a pörnek
S hódolni kész alattvaló gyanánt;
De hogy a vést az ármány újra szilja
Eléje karddal áll, miként a szikla
S a porba sújtja Mogyoród alatt.
Győzött s szívébe bánat árja kél,
Hogy a mi hullt: magyar volt az a vér!*

*Ki volt?... mi volt?! Hű Szent István hitéhez!
A hit s vitézség jól szívébe fért;
Kimondja nyiltan mindig, a mit érez.
Harczol hitéért és az Istenért!
Mig drága neki ősi szép hazája,
Az Istenét is szívből hön imádja
S mindenkinek joga szerint adóz
Mint dalba szölte a néprege:
Szíve arany volt, gyémánt jelleme!*

*Mi zúg Pozsonynak ősi vára táján?...
Mért jó hazánkba e sok idegen?...
Fényes arany-ezüst ruha a vállán;
Bámulja minden, hol csak megjelen!
Vezérnek kéri Lászlót e vitézek,
De vele a jó Isten másképp végzett,
Fél fényes udvarába hívta őt.
Meghallt a hős!... De nem, csak szendereg
Félébred vedni ezt a nemzetet!...*

*Oszolj elöttem multak szemfedője:
Ragyogj aranyként gyöngye képzelet:
Dörgő vihar legyen dalomba szöve
Elszálló szerte Hunnia felett;
S gyulasszon lángot mindenek szívébe,
És gyűjtse össze fényes ünnepélyre
A hármás bércnek minden hű fiát!
S feledve bűt, bajt, bánatot, viszályt:
Köszöntse minden szent László királyt!*

Melnár Géza.

Szt. László ünnepe Nagyváradon.

(Történeti visszaemlékezés a múlt századra.)

A másfél százados török járom nyomasztó igáját magyar hazánk városai közül talán egy sem érezte oly nagy mérvben, mint épen dícső, régi multjával dicsekvő városunk, szent László városa.

Alig heverte ki a török pusztítás szomorú következményeit, már is újabb bajok látogaták meg, dögvész, jégeső, óriási viharok, tűzvész alakjában. Ránévezedett Isten karja e városra a századok folyamán. E bajok elhárítására a nagyváradi káptalan 1738. jul. 21-iki gyűlésen elhatározta, hogy egy fogadalmi emléket emel, hol alkalma legyen a városi népnek szent László napján az egek urához hathatósabb segélyért könyörögni. Így született meg a szent László szobor eszméje, mely már a következő évben a káptalan és püspök áldozatkészségéből létre is jött.

Ebből az alkalomból Kerezszezghi gróf Csáky Miklós Nagyvárad megyés püspöke 500 frtos alapítványt tett azon czéllal, hogy annak kamataiból fedeztessenek az egyházi ünnepeknek a költségei. Ez egyházi ünnepek szent László napján ünnepélyes körmenettel egybekötve tartandók. A váradi káptalan 1739. évi május 27-én tartott ülésén ama határozatot hozta, hogy az akkor kiütött háború és városunkban uralgó dögvész pusztításainak megszűnéseért a fennnevezett évben a 7 Mária ünnepét, továbbá szent László napját megelőző napon bőjt tartandó, mely utóbbi bőjt mindvégig kötelező volt a káptalan tagjaira; s egyúttal 40 órai ájtatosságot is rendelt el a káptalan, melyen 2 kanonok és 2 egyszerű áldozó pap felváltva folytonosan jelen volt.

Az első ünnepélyes körmenettel egybekötött szent Lászlónapi istentisztelet lefolyása a következő volt. Az 1739. évi június 26. gróf Csáky Miklós püspök maga személyesen kezdte meg az ájtatossági gyakorlatot délután 5 órakor a székesegyházban (a mostani újvárosi szent László templom) nagy közönség jelenlétében. A templomból a körmenet a püspökkel az élén megindult a kispiacra felállított foga-

dalmi szoborhoz (e szobor most a helyb. lat. szert. papnövelde udvarán van elhelyezve), de még mielőtt odaértek volna, hirtelen nagy vihar, forgószél és jégeső keletkezett, ami a körmenet folytatását lehetetlenné tette.

A következő napon, szent László napján, jun. 27-én d. e. az ünnepies misét a püspök tartotta, s minthogy az időjárás kedvezett, mise után újra megindult a körmenet a fogadalmi szoborhoz, hol a káptalani nagyprépost előimádkozása mellett a nép elmondta a minden-szentek litániáját s a könyörgéseket a királyért a békéért, a dögvész megszűnéseért. Ezután Kovács Pál apátkanonok zengzetes magyar nyelven szép szent beszédet tartott, mely után a körmenet visszatért a székesegyházba.

A következő napokon d. u. 5 órakor hasonló ünnepélyességgel tartották meg a körmenetet harangzugás, zene és énekkar kíséretében óriási közönség részvételével.

Nyolcz napig tartó ájtatosság után a püspök, aki különben mindennap jelen volt, magyar nyelvű szent beszéddel bezárta az ünnepeket.

A következő 1740-ik esztendőben hasonló ünnepélyesség mellett újra megtartották szent László napját, csak az ünnep különös jellegét tekintve más színezettel, mert míg az 1739-ik évben könyörgő istentisztelet tartatott, addig most hálaadó istentiszteletet, hogy a Mindenható levette városunkról a dögvész ostorát, melynek különben is kevés váradi esett áldozatul. Azóta a szent László napi ünnepek városunkban különös fényvel tartatnak, szent László ereklyéje a székesegyházban kitéve az ünnep egész nyolczada alatt, miközben ezer és ezer ajk küldi az égbe fohászt s rebegi el azt az imát, ami a szent László-téren felállított díszes szobor talapzatára írva van: Szent László király... könyörögj érettünk!

Parlamenti anarchia.

Nagyvárad, június 23.

(R.) A »Budapester Correspondenz« című könyvomat lap, mely mint a bagoly, csak éjszaka hagyja el tanyáját, hogy a vidéki kormánypartí sajtót elláthassa

ollózni valóval, tegnapelőtti számában gyalázatos hangon ír a néppárt ellen »Parlamenti anarchia« czímen.

Cikkét azzal kezdi, hogy egekig dicseri a vidéki, kormánypartí sajtót, s a hivatalosan korteskedő, közigazgatási közegeket, kik a közvéleményt meghazudtolva rágalmakat szórnak a néppártra, s az egyházpolitikai javaslatokkal nem szimpatizáló ellenzékre, s valótlan felterjesztésekkel halmozzák el a kormány közegeit, s a kabinet-irodát.

A galanthai függetlenségi választókat, kik a kormány zászlaja alá vonultak, józan gondolkodásu hazafiaknak nevezi, kiket még a Justh-Eötvös frakciónál is többre becsül, mert belátták, hogy a haza üdve (?) boldogsága (?) a szabadelvű párt kezeibe van letéteményezve. (Elég sajnós!)

A néppárti embereket, nép bolondításban utazó vigécznek nevezi, kik az országot — úgy mint az Ausztriában történt — a politikai anarchiába fogják sodorni, mitől óva inti a jó hazafiakat.

Eddig és ily hangon szól az említett fürmedvény, melynek tenorja undort ébreszthet még a politikai harcoktól távol álló emberben is.

A józan, katolikus sajtó ily hangon sohasem írt ellenfeleiről, kik letéve álszemérmét, álarczukat, most valódi alakjokban ismertetik meg magukat.

Mi megtartottuk mindég ama határvonalat, mely a politikai tisztesség, s a fékevesztett gyűlölet közt van.

A »Pester Correspondenz« cikkével sem foglalkozunk úgy, mint azt méltán megérdemelné; józanul, — a politikai tisztesség határain belül — kíséjük figyelemmel a fanatikus agitációt, melyet az utóbbi időben a kormány érdekében kifejt. Hiszen az könnyen érthető, miért tajtékzik így a könyvomat!

A konczot félti, a 300 frtos előfizetési díjakat, s az állampénztárból a rendelkezési alap terhére kicsöppenő tallári-

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

A philantróp.

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Írta: Tötteleki.

Tudvalevő dolog, hogy a diszfogadásoknak feltétlen kellékei: egy diadalkapu »Isten hozott« és »Isten veled« felirással, azután vagy husz paraszt legény többé-kevésbé elesigázott gebék hátán, lobogós ingujban, darutollas kalappal, továbbá virágszóró tenyeres-talpas parasztleányok, hiányosan keményített fehér ruhákban, diszhintók, egy-két diszmagyar, a tetejébe diszszónoklat és mozsarazások.

Mivel Kongó vármegye főispánja, futása közben, mindezeket eltöltötte, mi urak, vártuk szürkében, nagyjából kitatarozott kotyogó csézáinkkal, melancholikus temperamentumu lovainkkal és kimosdatott kocsisainkkal, a község határánál.

Ő méltósága, egy szuszogó kis pöttön ember, gömbölyű potrohát leereszkedően fordította felénk, s bajusza alól mekegett valamit.

Gondolom meg volt hatva és lepetve, mint az ilyen körülmények között dukál.

A beszédre, illetve mekegésre, lángragyultunk, hatalmas éljenzésekkel visszhangzottak a hegyoldalak. Mivel azonban lovaink a közös lelkesedést nem osztották, sőt ellenkezőleg nagyon is egykedvűen fogták fel a dolgot; némi élénkséget a fáradhatatlanul működő kocsisok ostonesapásai öntöttek beléjük.

A főispán ur jókedvű volt, mivel a községi ügyvitel rendben találtatott.

Rövid hazafias beszéd, buzdítás; törhetlenül ragaszkodni a magas kormányhoz, melyen kívül nincs üdv, egy pár frázis a mi számunkra zárta be a hivatalos actust.

Szünni nem akaró éljenzések után tőlünk telhető ruganyos léptekkel siettünk fel nagyságos Gombos István nagybirtokos vendégszerető kastélyába. Az emeleti díszes ebédlő ragyogott a fénytől, a terített asztalok a nélkül is farkas étvágynkat a végtelenig fokozták.

Óh nagy városi uraim és hölgyeim! Önök kik mindennap láthatnak eleven főispánokat, sőt még talán nagyobb urakat is — ha ugyan vannak ilyenek a világon — önök nem képzelhetik el mily boldogság ilyen magunk fajta falusiakra nézve, egy hatalmas urnak körében forgolódni, ily fényes napnak sugaraiban sütkezéni.

Elmondhatni neki reményeinket vágyainkat: a rozsot, búzát, krumplit, tengerit, paszulyt és a töktermelést illetőleg. És hogy emelkedik a szív, ha érdeklődését egy »Hm, hm«, vagy pár krakogás, avagy hangos ásitással minden kétséget kizárólag fejezi ki.

Hát még hallgatni ajkairól a szellemes sziporkázó élezeteket, a mélységes értelmű adomákat s elbeszéléseket: lovakról fogatokról, fogadásokról, színházakról, kényes természetű kalandoskákáról, melyekre a társaság, hol diszcréten mosolyog, hol mérsékeltlen nevet, hol forte kaczag, vagy fortissime hahotázik, a szerint a mint arra a főispáni titkár ur példájával jelt ad.

De a dologra.

A fehér asztal — hajh annyi hazafiai hő kebel vágyainak netovábbja — mellett ülünk.

Esetlenül esörrennek meg itt-ott a masszív ezüst kanalak, változtatja helyét a kézben a kés és villa, a mint azt az asztalfőn látja a megijedt honoratior. Hja kérem, utóvégre senki sem akar faragatlannak látszani.

Azt eszelte ki legokosabban a természet, hogy a bornak ninesenek esontjai. Könnyen elbánik vele az ember, nem kell véres verejtéket izzadva kinosan lehámozni, mint a külfölele szárnyasokról a hust. — És a ki több meghiusult kísérletek után, sunyi oldalpillantások között leteszi a fegyvereit; vigasztalásul ott van előtte: a karesu és hasas üvegekben a but oszlató nedü.

Durrognak végre a pezsgős palaczkok. Fel áll a házi gazda s felköszönti a ritka vendéget.

Remeg a pohár a kézben. De hogysis ne, mikor egy ménkü lapos talpas findzsa aljjal kell kocszintani, s hozzá még az a veszedelem, hogy a forrongó habzó italt az ember kétfelül a gallérja megé öntheti, csak azért hogy a torokba is jusson valami.

No de kiki segített magán. Miképen? azt mondanom sem kell.

Most felemelkedik mindnyájunk ragyogó napja s a fényes vendégség közvetlen oka a főispán ur, hogy házi gazdánkra, nagyságos Gombos István nagybirtokos urra emelje poharát.

Uraim! a vendég szeretetért nem hálál-

umokat. Ezért agítál olyan irányban és olyan módon.

Egy évig biztosítva van még létele, de azontul nem. Sejtí azt, a mit mi előre látunk, hogy miként dől össze a Tisza által épített kártyavár, melyet az új áram, a lelkiismereti és népszabadság viharja el fog söpörni a föld színéről úgy, mintha ott se lett volna.

Nem fogunk sohasem oly eszközökkel élni, nem fogjuk sohasem megsérteni a politikai szabadságot, nem fogunk mi pénzzel, vagy erőszakkal fogni szavazókat az urnához, mint a szabadelvű párt teszi; a mi sajtónk nem az ellenkező, politikai elveket vallók legyalázásával, rágalmak szórásával, hanem az elvek tisztaságával, az igazság meggyőző erejével fog a sikra szállani.

S a mi Ausztriában történt, t. i. hogy elnyomott, s félrevezetett katolikus párt végre öntudatra ébredett, s legyőzte az állam vezetését jogtalanul bitorló álliberálisokat, az meglesz minálunk is, mert elvégre igazságos és méltányos dolog, hogy a többségnek több joga legyen befolyani az állam vezetésébe, mint a bitorló kisebbségnek.

Nem lesz ez parlamenti anarchia, hanem a dolgok természetes kifolyása, mit be kell látni minden józan embernek, ki a politikai élet változásait figyelemmel kíséri.

A mi a magyar katolikusokkal történt, az még nem fordult soha elő a világtörténelemben, s nem is fog ismétlődni soha. De vége van már a türelemnek, s nem jajdulunk fel az arczulesapásra, mely az egyházpolitikai javaslatok keresztül hajszolásával ért bennünket, hanem küzdeni fogunk az ősi jogért, melyet századok alatt tiszteletben tartottak, s melyektől álnok módon fosztottak meg bennünket.

Az orvtámadás felébresztette a szunyadó katolikus országot, s feltámasztotta a régen hallgató katolikus irodalmat. Hála Istennek, van már nekünk is

kodom. Egyszerűen köszönöm. Hiszen a vendég látás magyar virtus. E nélkül nem volnánk azok, akik vagyunk, t. i. magyarok

Nagyobb dolgokról énekek. Naponként figyelemmel kísérem a mi vendégszerető barátunk irodalmi működését. Legujabban olvastam egy munkáját a társadalmi nyomorról. Mondhatom lelkem mélyéig meghatott. E munka az alapos tudóst, a mélyen gondolkozó bölcsészt, és egyuttal a gyengéden érző szívet felruházott egyént állítja elélem.

Oh mily boldog lenne e hon, ha minden sziv úgy lángolva az emberért, a társadalom nyomorultjaiért, páriáért, mint az ő szíve!

Haladj nemes férfiú dicső utadon. Sokan nem fognak meg érteni, sokan fognak utadba leküzdhetlennek látszó akadályokat görđíteni. Ámde bőven fog téged kárpótolni az a sok nyomor facsarta köny, melyet letörlesz, vagy öröm könnyékké változtatsz, az igazi hála szavai, melyeket oly sok szívből fakasztasz, az a sok áldás, mely könnyörülő szívedre hull vissza s s kíséri minden lépteidet. stb. stb.

Könnyezünk mindnyájan. Könnyezett a szónok, könnyezett a felköszöntött. A szemekből kicsorduló drága gyöngyök összevegyültek a pezsgő itallal. Talán azért esett olyan jól.

Fuldokolva mondott köszönetet nagyságos Gombos István ur, zokogásból megszagattott szavakban szerényen háritotta el magától a meg nem érdemelt dicséretet — Az inasok töltögettek, a társaság szívből éljenzett és folyt a pezsgő.

Vége lett az ebédnek.

A főispán ur más község határán fordította

hirlapirodalmunk, vidéki és központi sajtónk, úgy mint ellenfeleinknek, s hozzá még — becsületes sajtónk, melyet nem a szubventió, nem klikk-érdek, hanem a nemzet józan, igazságos közvéleménye teremtett meg. A közvélemény pedig mégis csak föbbet ér a — szubventiónál.

A »Budapester Correspondenz« förmédvényére nincs mit válaszolnunk, mostan is csak azért foglalkoztunk vele, hogy lássa a katolikus világ, milyen fegyverekkel küzdenek az igazság ellen a nép véres verejtékéből fizetett hivatalos lapok, s kiknek zsebébe jut a dobbal besarozott adó.

Ha megvalósulna a parlamenti anarchia, miről reszketve ír a könyvomat, mi nem csináltuk.

Az álliberálisok idézték elő a meglevő áldatlan állapotokat.

S a jövőért is ők viseljük a felelőséget!

Bánffy, Légrády, öt államtitkár és a szabadelvűpárt.

Laptársunk a »M. O.« a következőket írja: Bécsi tudósítónk jelentése szerint a delegáció kormánypárti köreiből az ákosfalvai választás rendkívül deprimáló hátást tesz. Br. Bánffy Dezsőnek abban a merészségében, melyvel az ákosfalvai mandátumot donálta, éppen a kormányhoz legközelebb állók a párttal szemben nagymértékű negligálást látnak s megvannak győződve arról, hogy az országgyűlés összeülése után a szabadelvű párt éreztetni fogja a miniszterelnökkel rosszaságát. Hivatkoznak a delegáció kormánypárti köreiből arra, hogy az ákosfalvai mandátum ilyen sutytyomban történt átháritása Légrády Károlyra nyílt sértés a kormány öt államtitkárjára nézve, a kik még mindig nem tagjai a parlamentnek. Latkóczy belügyi államtitkár még mindig hiába vár elégtételt azért, hogy Tarnóczy, Bánffy sugallta erőszakoskodásai miatt le kellett mondania a mandátumáról. Vörös Lászlót nem jutott eszébe rekompenzálni a miniszterelnöknek, aki feledte, hogy a felsoroltakon kívül Grätzenstein Béla, Plósz Sándor és Vörösmarty Béla államtitkároknak nincs mandátumuk. Különösen a Wekerle-Szilágyi csoport nem tudja megbocsátani Bánffynak, hogy előtérbe toltta Légrádyt, akivel szemben a szabadelvűpártban az elite soha nem titkolt aversióját.

gömbölyű potrohát a fogadó küldöttség felé leereszkedőleg, s mekegett meghatottság és meglepetéstől.

A vendégek széjjel oszlottak.

Mi is ép készültünk. Ámde megpillantjuk Gombos Istvánt a mint a lépesők alján egy rongyos öszbe csavarodott ember előtt áll.

Ne háborgassuk — mondom társamnak — ne háborgassuk emberbaráti munkája közepett, hanem inkább legyünk tanui jóságos szívének.

Nagyságos uram! — S úgy rezgett hangja a rongyos embernek — Nagyságos uram! legyen irántam irgalommal.

Azt a kétszáz forintot a melyből előre le tetszett vonni a huszonötzástól, úgy hogy csak 150 frtot kaptam: nem tudtam kicsinálni. — A feleségemet mult héten temettem el, beteges ember vagyok. Hanem várjon még négy hónapot s akkor egy esztendei kamattal lefizetem adósságomat.

Hallja kend! Értsen meg jól! — Ezt már a nagybirtokos Gombos mondta — ha holnap délelőtt 9 óráig adósságát ki nem fizeti: a vityilóját eldobolatom a feje felől!

Ugy is lett.

Apróság.

Merész ellenvetés. Ezt a szöveget nem használhatom, — mond a divathölgy az üzletben — nincs meg az igazi égkék színe.

— De hát nagyságos asszonyom, ki mondta, hogy az égnek igazi kék színe van?

Lapszemle.

Budapest. 1895. június 26.

A «Magyar Állam» az állami anyakönyvekről ír. Azt hiszi, hogy azért sietnek a végrehajtással, hogy októberben már befejezett munkával és készkiadásokkal álljanak a parlament elé, hogy ha tetszik jó, ha nem, csináljanak tovább is az egyházpolitikát.

A «Hazánk» a Przemyslben kivégzett 13 magyar huszárról ír s hevesen ki kel a szigorú ítélet ellen.

A «Pesti napló» abból az alkalomból, hogy a Lehóczky nemes család az iránt folyamodott a királyhoz hogy ezentúl a család a Lehóczky Semmelweis nevet viselhesse a családból való volt hírneves orvos Semmelweis emlékére s ő felsége ezt meg is engedte, azt írja, hogy ez a kérvény a demokrácia győzelmét jelenti és a nemesi előítéletnek önmaga által való legyőzetését.

A «Magyarország» a Przemyslben állítólag agyonlőtt 13 magyarhuszár halála miatt keserűen panaszkodik azok ellen, kik a magyar katonákat a hazán kívül kényszerítik szolgálni s a minék köszönhető leginkább, hogy a katona elhagyja néha magát ragadtatni s a subordináció ellen vét.

A «Nemzeti Ujság» «nemzeti katonai nevelés» czim alatt a delegációk tárgyalására reflektálva azt írja, hogy magyar nemzeti állam nemzeti hadsereg nélkül szervezni senkinek sem sikerülhet és hogy hadseregünk erejét fokozni nem csak a létszám emelésével és a befektetett milliók szaporításával lehet, hanem a nemzeti erők bevonásával a hadseregbe. Miért is kívánatos, hogy minél több magyar ifju lépjen be a hadseregbe.

A «Pesti Hirlap» az olaszországi botrányos politikai állapottal foglalkozik.

Az «Egyetértés» azt írja, hogy esztendő-ről-esztendőre egyre képtelenebb, a nemzeti érdekek szempontjából egyre haszontalanabb intézménynek bizonyul a delegáció. Megléésének mindig csak kárát valljuk. Levonhatja a nemzet közvéleménye azt a tanulságot, hogy a 67-iki kiegyezés é legdicsőbbnek hirdetett alkotása is csak egy végzetes tévedés korresszülötte, a melynek nyakát kell szegni a kiegyezés többi alkotásával egyetemben.

A «Nemzet» a magyar katonai akadémiánai kérdését folyton negligálós osztrák delegációnak és a közös hadügyminiszternek eljárását dicséri, — csupa «hazafiságból».

A «Magyar Hirlap» azt írja, hogy az agráriusok elérhetik valaha céljukat, a magyar kereskedelmet és ipart megronthatják, de ez bajukon segíteni nem fog, mert csak a fentebbi kettőnek öszhangja biztosítja a gazda igazi jólétét s ha egyik sem emelkedik tulsulyra a másik felett.

A «Budapesti Hirlap» Ausztria eljárását kifogásolja, hogy a delegációkban folytonosan negligálja Magyarország érdekeit és kívánságait.

A László-malom ügye.

A június 24-én megtartott árverés kitüntette, hogy a László-malom ügye, zátonyra jutott; zátonyra jutott már akkor, mikor az ujonnan alakuló részvénytársaság összekötött kézzel szolgáltatotta ki magát az Aufrecht consortiumnak.

Az a malom és szerkezete, mely ugyan két malomból, az István és László malomból áll, nem régen még arra való volt, hogy néhány ember rémitő szerenesejátékainak törzsvagyonul szolgáljon.

Majd mikor ezek elbuktak, urbi et orbi hirdetve lett, hogy Nagyváradnak és vidékének tehát Bihar megyének életszükséglete ez a malom, mivel a legtöbb lisztet ez készíti, a legtöbb korpát ez adja és ennél fogva a legtöbb gabonát ez vásárolja.

➡ Folytatás a mellékleten. ➡

Hát ez mind igaz volt.

Megkerestük ekkor a minisztert, hogy adjon 200,000 frt kamat nélküli kölcsönt, ez irányban lépéseket tett az ipar- és kereskedelmi kamara, Biharmegye és Nagyvárad közgyűlése; kértünk, könyörögtünk, és a miniszter szelid szavakkal azt felelte, hogy az ország pénze nem Csáky szalmája.

Igaza volt.

Hogyha életkérdés ennek a malomnak fel-támadása Nagyváradra és Biharmegyére, akkor Biharország az ő fővárosával elég erős arra, hogy a maga lábán állva állítsa fel ezt a malmot.

A legnagyobb tőkepénzesek, földbirtokosok bele mentek az új alapításba, maga főispánunk kit megszoktuk látni komoly foglalkozásokban, élére állott az ügynek, malommentő eszmék terjengtek mindenütt a levegőben, csak Aufricht consortiuma állott ideális eszméktől mentesen és a fellengősségnek oda kiállította, hogy: **n e m a k a r o m!**

Erre az új részvénytársaság meglapult.

Hogyne, mikor ennek a consortiumnak a részvények fele volt a kezében, s körülbelül 5000 frt befizetéssel uralkodott a 700,000 frtot érő malomnak eladásán.

Dehát mondjuk, hogy nem ér többet 260,000 frtnál, ennyit bizonyosan megér, mivel Garay és a mögötte állók ennyit adtak érte.

És Aufricht keresztül vitte azt, hogy az új részvénytársaság egy ideig tartó kínos vergődés után megszűnik élni. vagyha megél, hát megél Garay és társai vagy mások, rajtuk kívül álló egyének kegyelméből.

Nos, hát hol érzi Biharvármegye és Nagyvárad város közönsége, hogy a László-malom fennállása reája életszükség?

Ment-e főispánja, polgármestere avagy a lehangzatosabb nevek után, hogy az alkotásban részt vehessen! — Nem az, ma inkább áll a nevetők pártjára, azokéra, kik egy nem jól végzett munkának tekintik a történeteket.

Aufricht és társai bizonyosan biztosították magukat Garaynál, vagy ha nem, olyan játékot játszottak, melyen átlátni mindenki tudott, csak az új részvénytársaság nem.

Hisszük, hogy nyolcz nap alatt megkísérlik az új árverést kieszközölni; meg kísérik Aufricht Mór és társainak részvényei számához való számmennyiséget összehozni, ez a felszámolással megbízott bizottságnak kötelessége is, azonban koronázza-e siker törekvéseiket? — És ha igen, minő áldozatok árán történhetnek az!

A felszámolással megbízott bizottságnak terhes kötelessége van.

Arról nem szólunk, hogy a régi részvényesek ügyével épen senki sem gondol, mivel azok már elhullottak, hanem szólunk arról, hogy a felszámolási bizottság tagjai szintén belementek az Aufricht consortium ajánlatának elfogadásába és beleegyeztek abba, hogy a legkisebb árral megköttessék az új részvénytársaság.

Nohát ennek a szerencsétlen László malomnak ügye még mindig ránehézkedik az emberekre, mintha csak azt akarná a sors kimutatni, hogy a volt igazgatóság és felügyelők mivel sem gondolása a felszámoló bizottságra s az új részvénytársaságra is kiterjesztette szárnyait és súlyosan nyomja őket lefelé.

És ezen ügy illetén megoldása épen azért esik sajnosan, mert az igazgatóság és a felügyelők feje felől még mindig nem hárult el a vihártelt felhő, mely nem egyedül a gondtalanul csinált adósságok fizetésében áll.

Ezzel sem Garay, sem Aufricht és társaik nem gondol, pedig ha ez a felhő megereszti, menyköveit, az emberi számítást túlhaladó ostrommal fog alácsapkodni és jól jegyezzük meg, hogy a nagyváradai pénzpiacznak decemberben megrendült helyzete még nem állott vissza teljesen a biztos talajra s ha reménykedünk is enyhe lebonyolításban, kérdés, hogy nem fog-e orkászserüleg zugni ismét olyan irányban, mely felől már tiszta eget véltünk látni.

Caveant consules!

Lappangó.

NAPTÁR.

— Junius 27. —

Csüttörtök, Róm. kath. László király. Prot. László. Gör. kel. június 15. Anosz pr. Izr. Tham 5. Nap kel 3 óra 54 p., nyug. 7 óra 39 p. Hold kelle 9 óra 10 p. nyug. 10 óra 47 p.

Jun. 30. A nagyváradai iparos ifjak önképző-körének nyári táncestélye a Rhédey-kerti lövöldében.

Julius 6. A nagyváradai ker. ifjak körének táncvizgalma a Polgári lövölde helyiségében.

„ 7. A »Szigligeti társaság« matinéja N.-Szalontán.

„ 13. A 48-as népkör táncmulatsága a Rhédey-kertben.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő **illetékekben kaphatók:**

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.

Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.

Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota, Nagypiacz.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Szent-László ünnepe.** Ünnepe van a városnak: a város és a váradai egyházmegye védőszentjének: Szent-László királynak ünnepe s egyuttal az ő halálának nyolczszázados évfordulója. Nemcsak a mostani évforduló, de Sz.-László napja mindenkor ünnep, igazi ünnep Váradon, — — de bizony nem igen tartják, csak a templomokban. A munka nem szünetel sehol. Pedig régebben nem így volt. Lapunk más helyén bővebben van erről szó.

Az ünnep alkalmából a székesegyházban 9 órakor ünnepélyes nagy mise lesz, utána sz. beszéd. A misét Schlauch Lőrincz, bibornok tartja, mise közben pedig Dr. Némethy Gyula, papnöv. lelkiigazgató fog prédikálni.

Mise után a Sz.-László ereklyét kivesszik a hermából és ki teszik azt (a Sz.-László oltárnál) a hivek tiszteletére. Az ünnep nyolczadja alatt délután 3 órakor naponkint ünnepélyes vecsernye lesz, utána litánia Sz.-Lászlóról és az ereklye csókoltatása.

* **József főherceg levele.** Huszár Agoston, Fejérmegye alispánja abból az alkalomból, hogy József főherceg fiának, József-Ágost főhercegnek fia született, a megye közönségének nevében üdvözlő levelet intézett a népszerű főherceghez. József főherceg legutóbb a következő levélben köszönte meg Fejérvármegye közönségének figyelmét:

Tekintetes Fejérvármegye közönségének.

Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága azon örvendetes alkalomból, hogy fiam, József Ágost főhercegnek gyermeke születvén, az Isten engemet ismét egy unokával megáldott, nekem üdvözlő levélét kifejezni sziveskedett.

Helyesen mondja a vármegye közönsége, hogy ezen örömteljes esemény egy újabb láncszemet fűz családi boldogságom láncolatához, mely reám nézve annál jelentőségesebb, mivel

életem delén túl lévén, immár a reánk következő ifju nemzedékekben látom családom jövőjét.

Fogadja a vármegye közönsége szíves köszönetemnek és hálámnak nyilvánításait azon kiváló előzékenységet, melylyel rólam ezuttal is megemlékezni szives volt s legyen meggyőződve, hogy úgy is, mint e megye lakosa, annak érdekét s felvirágzását állandóan szívesen hordozom.

Kelt Alesuthon, 1895. június hó 22-én.

JÓZSEF FŐHERCEG.

* **Tájékoztásul tudatjuk az olvasóközönséggel, hogy a mai ünnep miatt a „TISZANTUL“ legközelebbi száma szombaton fog megjelenni.**

* **A váci püspök ünneplése.** Schusztér Konstantin püspök negyvenezer frt költséggel kibővítette a mult esztendőben a váci főgimnáziumot. Ez áldozatkészség maradandó emlékére a város és a főgimnázium megfestette a püspök életnagyságu képét és az új épületrészben emléktáblát állított fel. A képnek és az emléktáblának kedden délelőtt volt az ünnepies leleplezése a tanuló ifjuság, a pap-ság és a város közönségének jelenlétében. Halmi főgimnáziumi igazgató mondotta az ünnepi beszédet, amelynek végeztével mozsárdurrogás és éljenzésközben hullott le az emlékkőről és a képről a lepel. Az ünnepen szétosztották a két hónappal ezelőtt meghalt piarista tanárnak. Kucserik Sándornak szíkiadású ódáját, amelyet Schusztér Konstantinhoz írt. Ez volt a kilenczvenkét esztendő latin poéta hatytyudala.

* **Az új lőszerraktár terve és a miniszter.** A honvédelmi miniszter tegnap érkezett leiratában tudatta Nagyvárad-város közönségével, hogy az itteni csapatlőszerraktár kibővítésére vonatkozó építési tervet felülvizsgálta azon több lényeges hiányt talált. Ennélfogva annak megfelelő kiegészítést és átdolgozását a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte. Tudatja továbbá, hogy a térítési díj az építési tőkének 6%-ában a tényleges felmerülő és utólag igazolandó építési költségek alapján fog megállapítani; valamint, hogy az itteni jelenlegi csapat lőszerraktár az új raktár elkészülte után kizárólag a honvédség által lesz használandó. A kiegészítendő és átdolgozandó építési tervet végleges felülbírálatával és az építkezési engedély megadásával a cs. és kir. 7. hadtest parancsnokság lett megbízva. Természetesen az új lőszerraktár elkészültéről és átadásáról, valamint a jelenlegi raktárnak a honvédség részére történt átadásáról annak idején a miniszterhez jelentés teendő.

* **Nyári jó tanácsok.** Az »Egység« legújabb füzeté a következőket ajánlja: Színházban csak tisztára öblített pohárból fogadjunk el friss vizet. — Szesztes italul legkevésbé árt a sör. — A szennyes jég megfertőzi az italokat s ételeket, A jég nemcsak akkor fertőz, ha mocsárban vágják, hanem akkor is, ha szennyes szekéren hordják. Berlinben csakis külön jégszállító szekereken szabad a jeget szállítani. — Sok mérgezés történt szépen festett fagyalltal. — Szigorú felügyelet szükséges a gyümölcs-piaczon; romlott gyümölcs és dinnye nagy bajokat okoz. — A zölden szedett és napon érlelt paradicsom mérges, kivált, ha lágy s benne feketés erek látszanak. — Jól válasszuk meg a nyaraló helyet, Nem elég az egészségre, ha falura megyünk. Egészséges falura menjünk. — Nagy óvatossággal fűrdjünk. Ne hűsödjünk a nagyon hideg vízzel. — Nem jó a fűben aludni, bogarak mászhatnak szánkba, orrunkba, fülünkbe. A légyesipés nem olyan ártatlan dolog, hogy ügyet sem vetnek rá, vérmérgezést okozhat. — Nyári baj a napszúrás, ne kockáztassuk életünket a nagy hőségben való szertelen fáradalmakkal.

* **Az I. alapvizsgálatok eredménye.** A nagyváradai kir. jogakadémia I. évfolyamának hallgatói június 10-től kezdve június hó 22-ig bezárólag tették le az első alapvizsgálatot.

Kitüntetéssel vizsgáltak:

Burdeán Tivadar, Géher Lambert, Görög Miklós, Schneiger Jenő és Wohl Ernő.

Egyhangulag:

Bárczy Loránd, Bige Sándor, Dérezy Ferencz, Koszte Gyula, Krizsán Aurél, Márton István, Markus István, Manca Constantín, Matyus Zsigmond, Moldoványi László, Princz Aurél, Sarkadi Lajos, Sipos Béla, Menleitner Gyula, Vida György.

Ezenkívül szótöbbséggel vizsgázott öt, vizsgálatra nem jelentkezett 12, elbukott 2 joghallgató.

* **Tömeges kinevezések a vármegyénél**
Dr. Beöthy László Biharmegye főispánja az alispánhoz intézett leiratával a következő kinevezéseket tette:

I. oszt. közigazgatási gyakornokká: *Bieleczky Vilmos* II. oszt. gyakornokot. **II. oszt. közigazgatási gyakornokokká:** *Balogh Elemér* és *Dávidházy János* végzett joghallgatókat az alispáni hivatalhoz; *Csapó Attila* b. ujfalusi III. oszt. köz. gyakornokot a bihar-tordai főszolgabíróhoz. **Irnokokká:** *Markus István* lapunk munkatársát, és *Jámbor István* napidijast s végül; A tenkei járási állatorvosi állásra: *Lintner Ákos* lat. szert. káptalani uradalmi állatorvost nevezte ki.

* **A régi Szent László-szobor titka.** Ünnepi számunk első oldalán közöljük az új nagyváradi Sz.-László szobor rézmetszetű képét, melyet a mi nyomdánk készített. Mindnyájan büszkén tekintünk erre a szép szoborra, mert bátran elmondhatjuk, hogy ilyen jól sikerült szoborral kevés vidéki város dicsekedhetik. Alig emlékszik már valaki a régi szoborra, melyet úgy szerettek csufolni. A legkisebb volt amit rámondtak, az volt, hogy idomtalan mész tömeg. Pedig az kő volt, még pedig márvány. De a hozzá nem értők addig meszelték és festették, hogy utoljára csakugyan alakatlan mész-tömegnek látszott a régi fogadalmi márvány-szobor, melyhez annyi kegyelettel zárandokoltak az ország népei. Ez a régi szobor tudvaleg a nagyváradi papnövelde udvarán van most felállítva.

* **Lelketlen boltos segéd.** Tegnap délután olyan dolgot mivel *Govrik Miklós* fűszeres segéd, hogy főnöke azonnal elbocsátotta a szolgálatból. Ugyanis a *Jankó Antal* boltjába rendesen bejárt egy *Kulesár Ferencz* nevű ember, aki rendesen pálinkát kért és mikor megitta, nem tudott fizetni. *Govrikot* bosszantotta a *Kulesár* szemtelensége és kavart neki össze olyan valamit a gyógyárúkból és denaturált szeszből, hogy a Biharmegyei kórházba kellett bezállítani. *Kulesár* a kórházban annyira rosszul lett, hogy vérhányások jöttek rá és valószínű, hogy belső súlyos sérüléseket szenvedett. A boltos legényt letartóztatta a rendőrség:

* **Vihar Debreczenben.** Óriási vihar vonult el Debreczen felett, igen sok kárt okozva egy városban, mint a városban kívül épületekben és vetésekben. A vihar számos háznak cserépfedelét letépte, tűzfalakat ledöntött, nagy fákat tövestől kivesavart. *Henry* szirkuszának ponyvatetejét aprócseprő darabokra tépte és a vászon foszlányok, falevelek, vékony ágak, a Tisza felől ide sodort sárly-madarakkal együtt kavarogtak a levegőben. Közben megeredt a zápor. Valóságos felhőszakadás ömlött a városra. Az utcák széles folyókká változtak, melyek mindenfelé könnyebb tárgyakat, fadarabokat, némely helyen bútorokat sodortak magukkal. Az alacsonyabb fekvésű utcákon fennakadt a közlekedés; a pincesz és mélyebben eső házak megteltek vízzel. Több lakásból ki kellett költözni.

* **Rozvány bácsi meghalt.** Nagyváradi városának egyik legidősebb, legrégebb és legszorgalmasabb tisztviselőjét: *Rozvány Sándor*, egészségügyi biztost szólította el közlünk tegnap hajnalban a halál. Az öreg *Rozvány* bácsit ismerte Nagyváradon mindenki és szerette is a rendkívül jó kedélyű és jószívű lelkiismeretes tisztviselőt. Magas kora dacára olyan fürge volt, mint egy fiatal ember és sokan kérdezték tőle, mitől fiatalodik *Rozvány* bácsi, rögtön kész is volt az egészségügyi tanácsokkal és a szeszes italokat csak kenegetésre szokta volt ajánlani. Beszél az öreg ur

több nyelvet folyékonyan és ennek nagy hasznát vette az ő hivatalában ahova a betegfelvételi jegyzőkönyvek száz számra érkeztek. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Rozvány Etelka, férj. dr. *Simonkai Lajosné*, *Rozvány Pál* okl. mérnök, *Rozvány Anna*, *Mária*, *Juliska* mint gyermekei, dr. *Simonkai Lajos* egyetemi m. tanár mint vő, *Rozvány Pálné* szül. *Herbay Minerva* mint menyee, *Simonkai Erzsike*, *Sándor* és *Kálmán* mint unokái úgy a maguk, mint számos rokonaik nevében kesergő szívvel adják tudtul minden rokonnak, jóbarátnak és ismerősnek *Rozvány Sándornak*-nak, Nagyváradi város egészségügyi biztosaának a jó apának, apósának, nagyapának, rokonnak és jóbarátnak folyó hó 26-án hajnali 2 3/4 órakor életének 84-ik, hivataloskodásának 30-ik évében Istenben való elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 27-én d. u. 5 órakor fognak Nagyváradi-Ujváros Hármas-utca 510. számú lakásából a g. kel. vallás szertartása szerint az újvárosi sírkertbe örök nyugalomra kísértetni. Nagyváradi, 1895. évi június hó 26. Adjon az Ur lelkének üdvösséget és porainak örök nyugalmat!

* **A dunaszerdahelyi káplán ügye.** Székács László káplánt a hercegprímás Duna-Szerdahelyről áthelyezte Ipoly-Nyékre, mert a káplán Erdély miniszter választási körútja alkalmával egy beszédet tartott, a melyben a hívek előtt politikai meggyőződésének is kifejezést adott. Hatko esperes Székácsot beszéde után elfiltotta a papi teendőktől és a templomba sem engedte be. A hívek között e miatt nagy meghasonlás keletkezett. A hívek nagy része, mintegy 280-an annyira gyűlölik az esperest, hogy azóta még a templomát is kerülik s átjárnak Abonyba és Várkonyra istentiszteletre, s mindazon kegyeletos ajándékokat, a melyeket éveken át a Mária-egylet és a Krisztus koporsója gyűjtései által szereztek, leszedték a templom oltáráról s falairól és áthordták Abonyba és Várkonyra. Most a faluban esendőség ügyel fel a rendre. Az elmozdított káplán helyére *Bartal László* segédlelkézt neveztek ki.

* **Eljegyzés.** *Moldoványi Lajos* m. kir. posta- és táviratiszt eljegyezte *Dernyei Ferencz* püspökségi udvarmester kedves s bájos leányát: *Karolinát*.

* **Sétahangverseny a Félix fürdőben.** A nagyváradi 37-ik gyalogezred zenekara szombaton *Péter* és *Pál* napjának délutánján a *Félix fürdőben* dezséri *Bachó István* karnagy vezetése mellett sétahangversenyt tart. Ezen igen érdekesnek ígérkező hangversenyre felhívjuk a közönség figyelmét.

* **Lenyelte a termométert.** Furesa módon obszerválták az orvosok Bécsben egy ember teste belsejének hőmérsékletét. Egy fogoly ugyanis, aki előzőleg egyszer már lenyelt egy vas tea-kanalat, lenyelte a termométert, melylyel teste hőmérsékletét mérték meg az orvosok. A termométer végig üveg-ből volt s 113 milliméter hosszú és 6 milliméter vastag volt. Mikor a termométer vagy nyolcz nap mulva napvilágra jött, 38.7 fok C°-t mutatott.

* **A nagyváradi tanácsülésből.** A város tanácsa tegnap d. e. ülést tartott. Nagyrészt folyó ügyek u. m. utalványozások, kórházi s kihágási ügyek nyertek elintéztet. A pecze rendezés folytán fentmaradt 5. és a 6. számú telek felének eladása továbbá a gyaloghidak bérbeadása végett az árverelő küldöttség lett megbízva az árverés megtartásával. A községi iskolai csoport igazgatóknak 100, illetve 150 frttal leendő díjazására vonatkozó iskolaszéki előterjesztést a tanács elutasítani javasolja a közgyűlésnek a lapunkban nem rég közölt indokok alapján. *Lóvi Ignác* bécsi lakost értesíti a tanács, hogy az esetre, ha 12 ezer forintot hajlandó adni a peczezőllői sörházért, pártolólág terjeszti be a közgyűlésnek.

* **Ellopott tálesz.** A zsidóknál van egy kedőhöz hasonló imádság, amelynek a neve tálesz. Ez tetszhetett meg valakinek tegnap a Stern A. S. nyakán, mert mint panasolja este már nem találta meg a kolozsvári zsinagógában. ahol az ülőhelyének fiókjában szokta zárva tartani. Most önként felmerül a kérdés, hogy a tolvaj minő lelkiismerettel fog imádkozni a lopott táleszben.

* **Gyászjelentés.** Részvétel vettük a következő sorokat: Alulírottak fájdalomtelt szívvel tudatjuk a legjobb leány, testvér és hitvesnek *Papp Péterné*, szül. *Márkutznak* Annának folyó év június hó 25-én este 10 órakor, élete 20-ik boldog, házasságuk első évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 27-én d. u. 4 órakor fognak *Kovács-utca* 405-ik sz. alatt levő lakásnál a görög keleti egyház szertartása szerint beszenteltetni s az olaszii sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokoni, barátnői és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyváradi, 1895. június hó 26-án. Az örök világosság fényeskedjék neki! *Papp Péter* férje. *Márkutznak* Sándor és neje, született *Netyó Katalin*, szülei. *Pelle Tivadarné*, szül. *Márkutznak* Jolánka gyermekeivel. *Márkutznak* Erzsébet, özv. *Dózsa Mihályné*, szül. *Márkutznak* Katalin, *Márkutznak* Sándor, *Márkutznak* József, *Márkutznak* György testvérei.

* **Egy tizenöt éves leány öngyilkossága.** Szamosujvárt egy tizenöt éves leány fordította maga ellen a gyilkos fegyvert, a ki *Deésről* származott oda. *Magyar Henrik*, igen tehetős polgár meg a felesége kitűnően nevelték a gyermeket, igazi művelt hölgyet akartak képezni belőle, a leány azonban korán megismerte szépségének, fiatalágának értékét s a jövődő bizonytalan örömei helyett a jelen gyönyöreiben keresett szórakozást. A szülői megpróbálták visszahódítani a sikamlós pályáról s mikor törekvésük hajótörést szenvedett, kitalálták. A leány erre pincesző lett Szamosujváron, fenéki üritett minden poharat s most az utolsót eldobta magától. A golyó, melyet halántékába röpített, azonnal halált okozott. Nagy részvét mellett temették el.

* **Itéletnapja Mácsán.** Mácsán (Pestmegyében) rettentő zivatar dult június 24-én délután. Felhőszakadás volt, miközben négyszer esapott le a menykő, Agyonütött egy *Kovács József* nevű jóra-való gazdaembert, azonkívül pedig a falu nevezetességét: egy százesztendős hársfát. Ugy esapott bele a fába a villám, hogy törzsét a földig kettéhasította, egyik fele jobbra, a másik balra dőlt ki.

* **Elzárt legelő.** Tegnap délután a nagyváradi rendőrség elzárta a velenceiek legelőjét, mert arra kijárt *Tóth Zsigmond*nak takonykóros lova is és így vélelmezhető, hogy mikor a betegséget észrevették, már több lóra is átragadt ez a veszélyes betegség. A zárlat 60 napig tart és a lőtulajdonosok csak a városban belül hajthatják jószágukat és a közönség figyelmeztetve lett hatóságilag, hogy a gyanus szekerekkel, ha szintén lovat tartanak, ne közlekedjenek. A lóállomány járlatait beszédtek és átírásokat a zár tartama alatt nem fognak eszközölni.

* **Uj hadihajó.** Hadi tengerészetünk új hajóval gyarapodik, mely a *Wien* nevet viseli és csak kevés elözi meg a *Budapest* nevű hajót, mely rövid idő mulva szintén elkészül már a trieszti hajógyárban. A *Wien* vízrebocsátása nagy ünnepek közt, július 6-án fog megtörténni *San Rocco*-ban, *Trieszt* mellett.

* **Talált régiségek.** *Fráter Barnabás* a derecskei járás főszolgabírója, már egy alkalommal talált régiségeket lefoglalt, s azt beküldte az illetékes hatóságnak. Most mint — levelezőnk írja — a derecskei járáshoz tartozó *Hajdu Bagos* községben ásás közben 6 darab ezüst tallerra bukkantak, a melyeken 1671--1691. évig terjedő évszámok vannak. *Fráter Barnabás* ezen tallérokat is magához vitette s most erről jelentést tett az alispánnak, ki valószínűleg a Bihar-megyei régészeti és történelmi társulatnak fogja azokat ajándékozni.

* **Ritka természeti tűnemény.** A mult szombaton érdekes látványnak voltak szemtanúi a Debreczen és Szoboszló között fekvő *Ebes* pusztán

dolgozó munkások. Erős villámlás, mennydörgés között terhes fellegek borították el az eget. Egyszer csak három dűlőföldnyire kup alakú tüzes felhő ereszkedett le a földre. Néhány perc múlva úgy látszott, hogy köddé változott s lassan tovább húzódtott. Majd ismét, mint izzó fénykéve tünt fel őríási száraz malom-sátor alakjával. Azokon a helyeken, a honnan ez a különös tűnemény látszott, nagy jég-eső verte el a vetéseket.

**

x **Karlsbadi cipők**, kalapok, fehér, színes és *tourista ingek*, gallérok, kézelők, zsebkendők, *nyakkendők*, selyemkesztyűk, *legújabb Kopácsi derékövek* legolcsóbban beszerezhetők **Fábry Testvérek** divatruházában Nagyváradon, (Olaszi, Fő-utca.)

x **Urak figyelmébe!** Szíves megtekintésére kérem *kalap-, cipő- és divatruha* raktáramat. — Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét *fehér- és színes-batist* ingekre, férfi-, női- és gyermek *sárgacipőkre*. **Stern Lajos** divatruha raktára Bémer-tér, (Poynár ház.)

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 3-42.	Budapest felé 2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalváról 8-10, 9-14	Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix für- dőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*	Szent-László és Félix für- dőbe 6-40*, 8-39, 2-05* 4-45, 7-20, 9-19*

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

TANÜGY.

Meghívás.

A nagyvárad községi iskolaszék tagjait a f. évi június hó 28-ik (péntek) napján d. u. 4 órakor a városház tanácstermében tartandó iskolaszéki ülésre tisztelettel meghívom.
Nagyvárad, 1895. június hó 25-én.

Dr. Sipos Árpád.
iskolaszéki elnök.

A hegyi választmány ülése.

Június 26.

A nagyvárad hegyi választmány tegnap délután 4 órakor tartotta meg rendes havi ülését a városház tanácstermében.

Jelen voltak: *Sipos Árpád* elnökle alatt *dr. Molnár Imre* alelnök, *Bordé Ferencz* jegyző, *Szabó József*, *Miskolczy Barna*, *Füredi László*, *dr. Kutiák Ágoston*, *dr. Makkay Pál*, *Schaidberg Béla*, *Kaczián Károly*, *Szeghalmy Bálint*, *Viener Jenő*, *Knapp Ferencz*, *Tichy Gyula* és *Markus János* hegybíró.

A kezelő bizottság elnöke *dr. Sipos Árpád* a szőlőtelepen történt tavaszi munkálat eredményét hozza a bizottság tudomására. Nevezetesen tudatja, hogy a tavaszon készült 185,000 fás oltás a Richter-féle rendszer szerint lett elültetve gyökereztetés végett, mely oltványok az eddigi tapasztalatokból merítve, a fogamzás meglehetősen szép eredményt mutat már eddig is.

A többi tavaszi munkálatokra nézve hasonló jelent, valamint tudatja, a zöld-oltás folyamathoz eszközölését és a héten törtéendő bevégezését, mely zöldoltványok számokban kifejezve 80,000-re tehetők. Az eddigi fogamzás szintén meglehetősen eredményre mutat.

A hegybírói jelentés.

Hegyrendőri tekintetben a közbiztonság a múlt hónap folyamán alatt három pajta betöréses lopás által lett megzavarva.

Közegészségügyi tekintetben mind ez ideig semmi járványos betegség elő nem fordult. Halál eset is csak három gyermek vele született gyengeség miatt történt. Így ezt mi törőnek mondhatjuk.

A permetezés minden szőlőben bevégeztett, hasonlóképpen az összes tavaszi munkálatok. A napszám ez ideig is a lehető legmérsékeltőbb. E jelentés legnevezetesebb tárgya, mely heves vitatkozásokra is okot adott, a *Bartók Jakab* szőlőjében állítólag behurczolt

Uj szőlőbetegség.

Gommose bacillaire volt, mely e hó 15-én lett, a város által kiküldött bizottság és *Balassa István* által megvizsgálva, de eddigelé semmi legkissebb tünete, mely a betegséget jejezné, nem találtatott s maga *Bartók* is kétkedik abban, hogy ő e helyről szőlőveszést rendelt volna, s meg lett keresve a Ruszti vasúti állomás és szőlőtelep igazgató-sága, hogy tényleg szállítottak-e vesszőt a *Bartók* részére. A kedvező válasz érkezése esetén, mivel ekkor inficiált vessző városunkba nem érkezett, a miniszteriumhoz jelentés tételük a zárlat alól a nevezett szőlő pedig azonnal fel lesz oldva.

Átirat a katonai parancsnoksághoz.

Kaczián Károly indítványozta, hogy a hegyi választmány irjon át a katonai parancsnokságnak, hogy tiltsa el a katonaságot a gyakorlatok alkalmával a szőlőhegyen való jár-kálástól, mely indítványra a hegybíró felvilágosította a választmányt, úgy szinte az indítványtevőt, hogy már tavaly az ily tárgyban történt megkeresés folytán úgy a honvéd valamint a közös hadseregnek ismételt ki lett adva az illető parancsnokoknak, hogy a legénység által okozott netaláni károk az illető parancsnokok terhére és kárára fog megbecsülnetni.

Ugyanerre vonatkozólag kérte *Márkus János* hegybíró a választmánytól a nyári hónapokra hét hegyőr felfogadásának engedélyezését megkérést méltányosnak és jogosnak találtatott s egyhangulag engedélyezve lett.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

IRODALOM.

„**Magyar Sion**“. Esztergomban ezen czim alatti megjelenő egyházirodalmi havi folyóiratunkból megkaptuk az ez évi 6-ik füzetet. Tartalma a következő: 1. *Árpád* bold. *Margit* életrajza, *Magdics Ignác*tól. 2. *Ujabb okmányok magyar sz. Margitra* vonatkozólag, *Némethy Lajostól*. 3. *Irodalom és művészet*: *Pesch S. J. Praelectiones Dogmaticae*, ism. *dr. Pethő*. — *Dr. Komlóssy Ferencz*: A szentmise a világ legnagyobb kincse, ism. *dr. Keresztesy Viktor*. — *P. Schneemann S. J. Lafeinisch-deutsche Sterausgabe der Decrete und der haupt-sächlichsten Arfen des Vatikanischen Concils*, ism. *dr. Kereszty Viktor*. — *Páder Rezső*: A házasság, szentsége és a polgári házasság ism. *Liberius*. — *Violet Gyula*: *Mindszenty Gedeon* élete és költészete, ism. *Liberius*. — 4. *Vegyes közlemények*.

„**Herkó Páter**“. A kitünően szerkesztett egyetlen katolikus élelplapnak legújabb száma, mint rendesen, gazdag, változatos és élénk tartalommal, valamint igen sikerült illusztrációkkal jelent meg. A lapot ismételve ajánljuk a t. közönség figyelmébe és pártfogásába. Az előfizetési ár nagyon csekély, egész évre 4 frt, fél-évre 2 frt.

„**Politikai Hetiszemle**“. A folyó évi június hó 23-án megjelent 25-ik számnak tartalma a következő: *Vezérezik*: A magyar parlamentarizmus, írta *R. Belföld*; *Kossuth Ferencz* tévedése, írta *Veritas*. Külföld: *Hivatalnok* miniszterium, írta *Szekely Sámuel*. *Közgazdaság*: *Gabona* kiviteli kilátásunk, írta *Egy mezőgazda*. *Tőzsde és pénzügy*. *Millenium*: Az ezredéves kiállítás. *Társadalom*: A telepítés kérdése Erdélyben, írta *dr. Sziklay János*. *Közoktatás*. *Irodalom*. *Művészet*. A hétről.

„**Ügyvédek Közlönye**“. A folyó évi június hó 23-án kiadott 26-ik szám tartalma: A kir. kuria legújabb polgári döntvényéhez, írta *dr. Gruber Károly*. Teljesülési kuriai döntvények. A budapesti kir. ítélő tábla 6-ik polgári határozata. *Vegyes közlemények*. *Értesítés* a budapesti felsőbb bíróságoknál levő ügyekről.

E G Y L E T.

A »koldusápoló és figyermek menedékház-egylet gyűlése.

Nagyvárad, június 26.

A »Szt. Lászlórol nevezett koldusápoló és figyermek menedékház egylet« tegnap délután 5 órakor tartotta választmányi és közgyűlését, s örömmel lehetett tapasztalunk azt, hogy városunk ezen kiválóan jótékony egyesülete évről-évre gyarapodik vagyonban, s képes jótékony-ságát fokozottabb mérvben teljesíteni.

Jelen voltak *Winterhalter Antal* elnökle alatt *Berezky Géza*, *dr. Bozóky Alajos*, *Böszörményi Géza*, *Dencs János*, *Hoványi Géza*, *Kanovszky Márton*, *Körösy Endre*, *Kékuss Vidor*, *dr. Molnár Imre* és *dr. Schweiger Ede*.

Elnök a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *dr. Bozóky Alajos* és *Böszörményi Gézát* kéri fel.

A felolvasott titkári jelentésből kitűnik, hogy az egyletnek az 1894-ik évben ingatlan birtokait nem számítva, értékpapirokban és takarékpénztári betéti könyvecskéken 72254 frt 87 kr. vagyona volt, s alaptőkéje 1120 frttal gyarapodott. Elhelyezést talált intézetében 27 szegény öreg, és pedig 9 férfi és 18 nő, valamint 22 árvagyermek. Vallásra nézve 33 róm. katolikus, kiknek javarésze az alapítók intencióihoz képest árvagyermekre esik, és 14 református és 2 görög katolikus. Négy fiu pedig külsegélyben részesült.

Az egylet múlt évi kiadása 3230 frt 12 krt tett ki, ebből élelmezésre 1928 frt 15 krt fordítottak, miből egy embernek eltartására az öt irgalmas nővér mellett 39 frt 35 kr. esik.

Hogy ily csekély összeg lett az élelmezésre fordítva, ez abban leli magyarázatát, hogy jótékony emberbarátok tetemes mennyiségű élelmiszerekkel járultak hozzá, mi a költségvetésben befoglalva nincsen.

Az egyletnek múlt évben 20 alapító és 85 rendes tagja volt.

A kiküldött bizottság a pénztári számadásokat teljesen rendben találta, s ezért *Hoványi Géza* pénztárnoknak a gyűlés a felmentvényt megadta; melyek után pénztárnok rendkívüli elfoglaltatása miatt ezen tiszteről lemondott s a gyűlés e lemondást sajnálatának is jegyzőkönyvi köszönetének kifejezése mellett elfogadta.

Az egyesület jelen évi vagyonbeli emelkedéséről ismét tanuskodik az, hogy alaptőkére gyarapítására *Winterhalter Antal* elnök értékpapirokban 1000 frtot, *Palotay László* 1050 frt értékben 21 drb. szt. *László* nyomdai részvényét, a nagyvárad i. sz. káptalan az egylet szőlőjének megmunkáltatásához beszállítva 5000 db. szőlő karót, a n.-várad takarékpénztár 100 frtot, a *Biharmegyei bank* 30 frtot adott, s természetbeli adományokban jótékony emberbarátok is sokban hozzájárultak az intézetek fenntartási költségeihez. Végre *Weiszlovics Adolf* és fia *czég* 5 szegényt temetett el ingyen 60 frt értékben.

Az építkezési bizottság jelentése alapján a gyűlés két régi udvari épület ujjáépítését és egy mosó konyha építését határozta el, s megbízta *Berezky Gézát*, hogy ezen munkálatokat *Török József* építésszel haladéktalanul foganatosítsa.

Végre a közgyűlés a lemondott pénztárnok helyébe egyhangulag *dr. Hoványi Gyulát*, a kilépett választmányi tagok helyébe pedig *Hoványi Ferencz*, *Hoványi Géza*, *Kovács Béla*, *Kanovszky Márton*, *Kucsovsky Lajos*, *Mezey Mihály*, *dr. Molnár Imre*, *Nogely István*, *dr. Sipos Árpád*, *Schwachhoffer Ferencz* és *dr. Schweiger Ede* egyleti tagokat választotta meg, melyek után a gyűlés berekesztetett.

Meghívó.

Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyletnek 1895. június hó 30-án d. u. 3 órakor, *Gyulafehérvárt* a városház tanácstermében megtartandó VIII. rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Titkári jelentés.
3. Felolvasás, tartja *Veszely Károly* prépost-plebános ur.

4. Muzeum-, könyvtári jelentés és a kiküldött bizottság jelentése.

5. Pénztárnoki jelentés és a vizsgáló bizottság jelentése.

6. Tisztújítás, a választmány egy negyed részének kisorsolása, s helyébe új választás.

7. Esetleges indítványok, melyek azonban a választmányi ülésen bejelentendők.

Közgyűlést megelőzőleg d. e. 11 órakor választmányi ülés tartatik.

Jegyzet. Közgyűlés napján d. u. két órától háromig az egyleti tagok és érdeklődők megtekinthetik az ásatási területet, a hol dr. Cserni Béla muzeumőr és az ásatások vezetője fog szíves felvilágosítással szolgálni.

Gyulafehérvárt, 1895. június hó 23-án.

Csató János, Kóródy Főér.
kir. tan. alispán, elnök. titkár.

Igazságszolgáltatás.

Esküdszéki tárgyalás.

— Junius 27. —

Igen érdekesnek ígérkező tárgy foglalkoztatta a tegnapi napon a nagyváradi sajtóbíró-ság figyelmét. Sarkadi József vádat emelt Gyagyovszki Viktor és Madas Lajos ellen, az általuk még a múlt év január havában kiadott »Anarchia felé« röpiratban foglalt becsületsértés és rágalmazás miatt. Az ügynek előzményei annak idején és tegnap a helybeli lapokban eléggé ismertettek voltak. A tárgyalás lefolyása, mely különben a vád visszavonásával végződött, a következő:

A sajtóbíró-ság elnöke: Millye Gyula d. e. 9 órakor a tárgyalást megnyitván s miután konstátálta, hogy úgy panaszos Sarkadi József, mint vádlottak: Gyagyovszki Viktor és Madas Lajos megjelentek, megkérde a vádlottakat, hogy az esküdszék megállapításánál a visszavetési joggal, minthogy többen vannak, mikép akarnak élni? Erre Gyagyovszki Viktor kijelenti, hogy előzetes megegyezés folytán a vádlottak egyike el visszavetési jogával, s a másik ezt magára nézve, kötelezőnek ismeri el. Azután a bíróság visszavonult az esküdték névsorának megállapítására.

Az esküdszék a következő tagokból alakult meg:

Böszörményi Géza, Géczy Lajos, Nyíri György, Hranyczki Károly, Janky Antal, Szokolay Tamás, dr. Papp Corjolán, dr. Fazekas Imre, dr. Ehrlich Ignác, dr. Makay Pál, Szemes Imre, Stark Gyula.

Póttagok: Vulcán József és dr. Gyémánt Jenő.

A megalakulás után az esküdték le-tették az esküt.

Elnök: Elsőrendű vádlott Gyagyovszky Viktor, hány éves? Hová való? Mi a foglalkozása?

Gyagyovszky V.: 46 éves, nváradi illetőségű és lakatosmester vagyok.

Elnök: felteszi a hasonló kérdést II. rendű vádlottnak is.

Madas L.: 47 éves vagyok, asztalos mester, nagyszalontai születésű.

Ezután

Elnök: Ragaszkodik-e vádló beadott vádjához, avagy nem? s hajlandó-e megkísérteni és elfogadni a békés kiegyenlítést és kiegyezést?

Sarkadi József panaszos: T. Bíróság! Tulajdonképen az egész feljelentésnek nem volt más célja, mint az, hogy egy a társadalomban élő és működő embernek, megsértett becsülete helyreállítsák és ezáltal igazság szolgáltatassék. Ennek nem csak azt a módját ismerem, hogy a t. esküdszék hozzon ítéletet, hanem azt is, hogy a másik fél beismerje, hogy a miket cikkében irt, tévedésen alapulnak, és azokat visszavonja. Ezt én ha polgár ember áll polgár emberrel szemközt, lovagias kötelességemnek is tartom. Ha ellenfeleim ezt nyilvánítják, úgy én a vádat visszavonom.

Elnök: Kérem Gyagyovszky urat, mint első helyen vádlottat, nyilatkozzék!

Dr. Váradi Zsigmond mint Gyagyovszky ki védője: T. Esküdszék! Az a kijelentés, melyet panaszos úr tett a t. esküdszék előtt, kényszerít annak a momentumnak az előadá-

sára, hogy a vádlottat nem vezette az, hogy Sarkadi urnak a becsületét elvegye, hogy őt megsértse, hanem csakis az a szándék, hogy ezáltal Sarkadi úr magát esetleg tisztázhassa és magának tökéletes elégtételt vehessen; az a szándék vezette, hogy ki legyen fejtve, miféle indokokból is cselekedett Sarkadi úr? A cikknek megírását nem az vezette, hogy Sarkadi úr becsülete megsértessék, hanem hangsúlyozom, hogy politikai és társadalmi érdekek követelték, hogy meg legyen indokolva az ő helyes vagy nem helyes akciójának indoka. Tekintettel arra a körülményre, hogy az akkori iparhatóság által megvizsgált ügyekben a bíróságok ama tényekről, melyek alapján vádlott a cikket megírta, úgy nyilatkoztak, hogy büntetendő cselekmény a panaszos ellen fenn nem forog, ezért ők kijelentik, hogy ennek alapján a cikket visszavonják. Ezeket készséggel tesszük és azt hisszük, hogy ezzel panaszosnak teljes társadalmi elégtételt adtunk. Az »anarchia« című cikket visszavonjuk és az elégtételt részünkről megadtuk.

Elnök: Gyagyovszky ur hozzájárul-e a nyilatkozathoz?

Gyagyovszky: Én hozzájárulok.

Madas: Én is hozzájárulok.

Elnök: Panaszos hajlandó elfogadni a felajánlott elégtételt?

Sarkadi: Én t. elnök ur elfogadom, mert különben sem volt az célom, hogy vádlottakat megbüntessék, hanem hogy nekem megsértett becsületem ügyében elégtétel adassék. A vádat visszavonom.

Ezután a bíróság visszavonult határozathozatalra s néhány percz múlva kihirdette az elnök a következő ítéletet:

»Ő Felseje a király nevében: a kir. törvénytörő Sarkadi József, Gyagyovszky Viktor és Madas Lajos ügyében tartott sajtóügyi eljárást a büntető tkv. 268. §. 18. szakaszának alapján megszünteti s költségek fel nem mérülvén, az ügyet befejezettnek nyilvánítja.«

Ezzel a tárgyalás véget ért.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön: *Demimonde*. Fenyvessi Emil ur fellépésével.

Pénteken: *Három testőr*. Fenyvessi Emil ur utolsó vendégfellépésével.

Szombaton: d. u. *Dobó Katicza*. — Este: *Parasztbecsület*. Opera és *Tél apó*. Dramolette itt először.

Vasárnap: d. u. *Gazdag szegények*. — Este: *vjjel az erdőn*.

Egy párisi regény.

— Junius 25. —

Feuille romantikus és színpadi hatásra felépített színművében lépett fel Fenyvessi Emil.

Valamit akarunk mondani Fenyvessi urnak Kétségtelen, hogy művészi renoméja irányozta rá a nemzeti színház művezetőségének figyelmét, s a fővárosi közönség ellentmondást nem tűrő akarátja s az, a meleg érdeklődés, melyet a vérbeli művész iránt tanúsított, vitték őt fel a színészek Mekkájába, a nemzeti színházba. Nem tudjuk, miért mellőzik őt »odafent.« Talán még nem akklimatizálódott, talán több az önérzete, kívül a színpadon, mint egy színész-től várnának. Vagy — s őh, a kis hamisak! — az újságírókkal nem igyekeznek jó viszonyban lenni! Akármilyen legyen az oka, de rettentő lehtëzően hathattak rá azon tapasztalt dolgok.

Mikor az új szerető, ki elcsábítja a régi, hű kedvestül a férfit, azonnal el kezd hidegen viselkedni. Elérte célját! S ekkor a mellőzött visszatér a régi, mindig hű kedveshez, kitárt karokkal fogadja s örül visszatértén, Ilyesmit láttunk Fenyvessi vendégszereplése alkalmával. Ő ez a régi, hű, jó publikum, hogy körülvette szeretetével a hűtelent, ki érzi most, hogy a jobb Nagyváradon elsőnek lenni, mint Budapesten másodiknak.« Ezt akartuk neki elmondani.

Különben Chevril Hektor szerepében elegáns, öntudatos, intelligens alakítást nyújtott tegnap. Az ánszámble beilleszkedtek: Ba-

lassa, Tompa, Szendrei, Rónaszékiné, Laskódi Anna méltó partnerei voltak Marszell szerepében Angyal Ilka és Delli Emma, mint (Guerin Róza). Aminőre nem lehet panasz, ha azt nézzük, hogy ezeket a darabokat egy-két próba után adták elő hirtelen. Dicséret illeti őket s nem gáncs.

Fenyvessi Emil jutalomjátéka.

Holnap Fenyvessi Emil bucsufellépése és jutalomjátéka alkalmából Herczegh Ferencz jóízű bohózatát a »Három testőr« adják elő. A darab a régi szereposztással kerül színre csak Rátky szerkesztőt fogja Fenyvessi játszani, — míg Kosniczyt a beteg Főriss szerepét Ligeti fiatal igyekvő komikusunk vette át.

Az előadás iránt élénk érdeklődés nyilvánul.

A *demimonde*-ban Dumas rendkívül érdekes színművében, mely ma kerül színre a színházban a főbb szerepeket Fenyvessi Emil, a Jalin Olivier szellemes alakításán kívül Tölgyi Margit, Bácsné, Delli, Novák, Tompa, Gál és Balassa fogják játszani.

A *parasztbecsület*, szombati előadásában a szerepek Sugár A., Sz. Barts, Szathmári Rózsa, Mezey és Hunyady kezeiben lesznek, míg a »Tél apó«-nak Szalóky derüs apróságának szerepeit Novák, Gál, Tompa és Balassa fogják játszani. Ez újdonság szintén szombaton kerül színre.

Színészet a vidéken. Simándy Zsigmond 28 tagból álló színházársulata 5 előadást rendezett Nagyszalontán, — more patriótus házak előtt. Színre kerültek: a »Két Champagnol« (Ezzel megelőzték a nagyváradi színtársulatot — de ez mindegy.) Továbbá az »Ember tragédiája«, a »Csikós« és »Bernardo Montilla.« — A szép erkölcsi, és szerény anyagi siker után a társulat Tenkére utazik, hol e hét elején kezdik meg az előadást.

Szenzátiós felfedezés.

— A primadonna harcához. —

Sugár Aranka és R. Réthy Laura azon kaptak hajba, hogy a »Parasztbecsület«-ben ki énekelje el:

Hallod Szantuzza ne
haragits meg...?

A viszálykodás már annyira fejlődött, hogy végre a publicum fogja folytatni a verset

»Kezdelek unni«...

Ebből az alkalmából melegítjük fel egy vidéki primadonna harez történetét; nem azért, hogy az elmégesedett hareznek újabb anyagot adjunk, hanem, hogy egy primadonna fufangját ebből az aprópótló elbeszéljük.

A társulat primadonnája a »Bülbül szavu csalogány« — mint a budurászi tárogató kritikusa nevezte Jegenye Ezüstke volt. Azonban időszaki állandó bájhervadásban szenvedvén, Fülgláb Bandi szingzagató szerződtette Mezey Lórát, a kinek hamar pártja támadt s a kit ékesen zengő fölmilének neveztek el a kritikusok.

A régi jogaira féltékeny és az új primadonna között természetesen harez tört ki. Ha az egyik két esokrot kapott és négyszer hívták ki, biztosak lehetnek az olvasók, hogy másnap az új primadonnát nyolecszor hívták ki és tizenkét esokrot kapott. Toalettnban az utczán igyekeztek egymást lefőzni, de sikertelenül, végre az egyiknek pokoli ötlete támadt, hogy vetélytársát lefőzze és a versengésnek véget vessen.

Az új primadonna jutalomjátékát tartotta, a színház zsúfolásig megtelt, koszoruk és esokrok halmaza várt átadásra a zenekarban. De legelől látszott egy impozáns méretű virágescokor, a melyről előre híresztelte a fáma, hogy az új primadonna vőlegénye küldi.

A függöny felgördült, a primadonnát szünni nem akaró taps fogadja. — Átnyújtják a már említett bokrétát, a melynek átadója hirtelen eltűnik.

A primadonna reszkető kézzel veszi át a esokrot, melyen e szavak állottak:

»Az aranyosnak — rabszolgája.«

Boldogan és átszellemlően szagolja meg a esokrot és — — — — e pillanatban a primadonna óriásit tüszent.

A taps elmulik, a belépő áriába kezd a művész. De nem folytathatja; minden pillanatban újabb és újabb tüszentés zavarja meg az előadást.

A közönség eleinte bámul, később bosszankodik, a művész pedig folytonos tüszentés közepette könnyező szemmel és vörös orral távozik a színpadról, a honnan a közönség nevetése kíséri.

A dolognak egyszerű megfejtése, hogy a völegény nevében küldött, de a vetélytársnő által készített csokor tubákkal és paprikával volt telehintve.

Erre képesek a vetélykedő primadonnák.

Kritikus.

REGENY-CSARNOK.

K é s ő n.

Robinson F. W. után: M. J.

16

(Folytatás.)

— Tehát tudnál nekem minden sajnálkozás nélkül búcsút mondani?

— Minden sajnálkozás nélkül, ha te is képes volnál reá, — hangzott keményen a szép ajkáról.

— Én nem állítottam soha, hogy sajnálat nélkül tudnék elválni tőled, felelt Dudley, — de talán mindkettőnkre nézve jobb volna.

Nem folytatta tovább, s a leány nem is kívánta ezt tőle. Nehány pillanattal még szóvaltanul ültek egymás mellett, azután Dudley felemelkedett, s kezét nyújtá Sefnek, hogy föl-emelje. A leány felugrott, anélkül, hogy a feléje nyújtott kezet elfogadta volna, s mindketten az országot felé indultak.

— Te oly könnyen sértve érzed magad, Sef, szakítá meg a hallgatást Dudley.

— Én nem vagyok megsértve, — válaszolt ez gyöngéden. De mivel is lennék?

— Nem is volt szándékomban neked fájdalmat okozni. Én reád, csakis tereád gondoltam és nem magamra, Isten a tanúm!

— Feltettem magamban, hogy ma tisztába jövök veled, kérlek, ne kinozz tovább tálnyaiddal, — kiáltott Sef szenvedélyesen.

— Egy idő óta az egész élet talány lett előttem! mormogá Dudley gondolatokba merülve.

— Azt akarod ezzel mondani, hogy reám untál már? Ide czélozol?

Egyszerre a kihívó viseletű kisdivatárusnő lett belőle, ki senkit sem enged magához közelíteni; az odaadó nő helyet adott a munkásnőnek, ki arra van utalva, hogy önmagát védje meg.

— Oh, te édes, kis Sef, hisz ma még drágább vagy nekem, mint eddig voltál! — hangzott a szeptéves válasza a férfi ajkairól. De azután elhallgatott és mély csend állott be.

Sef azt várta, hogy szerelmének e hirtelen kitörése után Dudley beszélni fog hozzá s talán sikerülni fog némi vallomást kicsikarnia belőle.

De a helyett, hogy nyíltan és őszintén kimondta volna, ami szívének nyomta, e különös ember csak szóvaltanul haladt mellette.

Mennyire másként képzelte ő magának e pillanatot!

— Ha csakugyan szerette őt e férfi, amint azt eddigi magaviseletéből következtetni lehetett, akkor most beszélnie kellett — hacsak ő is nem olyan nagylelkű gavallér volt, ki csak érdekes kalandokkal akarta eltölteni szabadidejét.

De nem, Grey Dudley nem játszhatott ily aljas szerepet!

Hisz ez egy egész új világba vezette őt, elidegenítette a régi társaságától, reményeinek, terveinek egész új irányt adott.

Ez az ember tanította meg őt lenézni korábbi élvezeteit s tette őt büszkébb, boldogabb nővé.

— Az ég és föld szebbnek, az élet rózsásabbnak tetszett neki, mint az előtt; egyelőre eddig ismeretlen érzés őt minden eddigi öröme fölé emelte.

— És most hirtelen felhőket pillantott meg ott, hol azelőtt örökös napfény sütött; Kétség fogta el szívének, mely »ő« iránta eddig feltétlen bizalmat érzett.

Az utolsó szavak azonban ismét boldog mosolyt varázsoltak ajkaira, mert hisz ha ő csakugyan terhére lett volna neki, bizonyára nem tört volna ki e szenvedélyes szavakban, melyek szíve mélyéből látszottak jönni.

— Dudley szerette őt!

— Neki tehát várnia kell, míg ez magától fog nyilatkozni!

De addig Dudleynek nem szabad tudnia, hogy szívének mily vágy tölti el s mily mély gyökeret vert már abban a szerelem.

— Sef elég büszke volt ahhoz, hogy eszeirelmet eltitkolja.

— Ne végezzük be e napot haraggal, Sef kezdé Dudley. — fejezzük be úgy, amint megkezdettük.

— Csak a te hibád lenne, ha nem úgy fejeznék be!

— Nos, hát ne legyen továbbra is az én hibám.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

A nagy delegáció ülése.

Budapest, jun. 26. (Saját tud. távirata.)
Mi volt a magyar delegáció 5-ik összes ülése.

Andrássy Aladár gr. 10 órakor megnyitja az ülést és a jegyzőkönyv hitelesítése után előterjeszteni az osztrák delegáció határozatairól beérkezett üzeneteket.

Hegedüs S. előadja, hogy mindkét delegációnak a költségvetésre vonatkozó határozatai teljesen egyenlők.

Ülés vége 1/2 11 órakor.

A záró ülés.

Budapest, június 26. (Saját tud. táv.)
A magyar delegáció ma délután 1 órakor tartotta meg záró ülését.

Andrássy A. gr. elnök megnyitja az ülést és felolvastatja a határozatoknak véglegesen megállapított szövegét.

Kállay B. köz. pénzügy miniszter ő Felsége parancsából és nevében köszönetet mond a delegációnak a közös kormány gyors és kedvező elintézéséért.

Andrássy A. gr. kifejezi a delegáció hódoló tiszteletét ő Felsége iránt és hálás köszönetét a közös miniszterek iránt az előzékenységgért, melylyel a kívánt fölvilágosításokat megadták.

Ezután megemlékezik a delegátusok önfeláldozó szorgalmáról; eközben Bánffy br. hozzá megy az elnökhöz, a ki erélyesen rászól, hogy »Ne tessék idejönni!«

Beszédének további folyamán mentegeti a delegációt a milliók megszavazása miatt. Szavait újra ő Felségének éltetésével végzi.

Busbach G. az elnökkel szemben fejezi ki a delegáció háláját és ezen tömeges hálálkodások után az ülés véget ér.

Orosz neheztelés.

Budapest, június 26. (Saját tud. táv.)
Szt.-Pétervárról jelentik, hogy az orosz politikai és pénzügyi körökben újabb ellenséges hangulat észlelhető Németország és Anglia ellen, mert a khinai kormány akadékoskodását a szibériai déli vasút kiépítésével szemben, valamint az orosz ajánlattal szemben (a khinai kölcsönre) az angol és a német befolyásnak tulajdonítják.

Osztrák tengerész ünnep.

Budapest, jun. 26. (Saját tud. táv.)
A Mattino a legilletékesebb bécsi körökből meritett értesülése alapján jelenti, hogy Ferencz József király a »Wien« hadihajónak tengerre bocsátási ünnepére Umberto királyhoz és Vilmos császárhoz intézett meghívójával az olasz és a német hajórajokat meghívta. Az ünnepély július 6-án lesz.

A bolgár küldöttség.

Budapest, június 26. (Saját tud. táv.)
Az Oroszországba utazó bolgár küldöttség valószínűleg holnap már megindul. Clement tirnowói metropolita szintén részt vesz a küldöttségben.

A Vilmos császár-csatorna.

Budapest, június 26. (Saját tud. táv.)
Az »I. Vilmos császár« nevét viselő új tengeri csatorna július 1-től kezdve a 7 és fél méternél kisebb mélyjárata hajók forgalmának átadatik.

Az engedékeuy Szerbia.

Budapest, június 26. (Saját tud. táv.)
Belgrádból távirják, hogy a szerb kormány engedett a magyar követelésnek és beleegyezett, hogy két magyar állatorvos utazzék Szerbiába az állat egészségügyi határszolgálat ellenőrzésére.

Fejedelmi üdvözetek.

Budapest, június 26. (Saját tud. táv.)
Vilmos német császárhoz a kiel-i ünnepek alkalmával több uralkodó, különösen az orosz czár is üdvözlő sürgönyt küldött, melyben örömeinek ad kifejezést a nagy mű szerencsés befejezése alkalmából.

Az irek mozgalma.

Budapest, június 26. (Saját tud. táv.)
Mac Carthy, az antiparnelliták vezére föl-hívja az ireket, hogy egyesüljenek egy új home-rule hadjáratra, mert Ir-ország legelkeseredettebb ellenei kerültek ismét kormányra.

A bolgár fejedelemné utja.

Budapest, jun. 26. (Saját tud. táv.)
Ferdinánd bolgár fejedelem neje Boris trónörökösrel együtt tegnap délután elutazott Sófiából Bécsbe, honnan valamelyik fürdőbe fog menni.

K ö z g a z d a s á g.

Gabonakiviteli ánkét. A magyar kir. államvasutak igazgatósága legközelebb ánkétet fog egybehívni, melynek az a czélja, hogy a gabonakivitel előrelátható alakulásáról tanácskozzék, a kivitel mennyisége iránt tájékoztatást nyújtson és a kivitel várható irányait, illetőleg időpontját is megállapítsa. Az ánkétre az államvasutak kereskedelmi főosztályának vezetőin kívül meg fogják hívni a földmívelési és kereskedelmi miniszterium illető osztályait, az összes nagyobb székesfővárosi gabonakereskedő czégeket, a szállító czégeket és a többi érdekelt közlekedési vagy kereskedelmi vállalatok képviselőit. Az értekezleten az államvasutak igazgatósága jelentést fog tenni arról, hogy mily előkészületeket tett a gabonakivitel akadálytalan lebonyolítására és hogy mily előkészületekkel akarja kikerülni a vagonhiányt, melytől, tekintettel a kedvezőbb kilátásokra, az idén megint méltán félnek a kereskedők. A gabonakiviteli ánkéten a tarifák kérdése is szóba fog kerülni. Erre vonatkozólag az ánkét figyelmébe ajánlható az orosz gabonára vonatkozólag jelenleg fennálló tarifák ügyét, s kiváltképpen az Oroszországból való kukoricza-behozatali tarifákat. A mult évben ugyanis egy a galicziai osztrák vasutak, mint a határos magyar vasutvonalak olcsóbb díjtételeket léptettek életbe, mert a mult évi kukoriczatermés, mint tudvalevő, igen kedvezőtlen eredményt szolgáltatott. A földmívelésügyi miniszter az osztrák földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg kieszközlte, hogy az orosz kukoriczára nézve olcsóbb tarifák lépjenek életbe, mert attól féltek,

hogy a rossz kukoricatermés tönkretesz a sertésállományt. Az olesó vasuti díjtételeket tényleg engedélyezték, s így a tél óta javában folyt az orosz gabonabehozatal. Ámde a még most is dúló sertésvész a belföldi sertésállományt annyira megapasztotta, hogy az idén sokkal csekélyebb lesz a belföldi kukorica-szükséglet, a miután a termés is kedvezőbbnek ígérkezik, egész bizonyossággal lehetne kivitelre számítani. Ily körülmények között tehát semmi szükség sincsen az orosz kukoricára és az olesó tarifa csak nehéz nyög mezőgazdaságunk nyakán. Az államvasutak igazgatósága tehát okosan tenné, ha a kedvezményes tarifákat, mint szükségteleket, mielőbb megszüntetné, hogy így legalább a vámterületen belül megszabaduljunk az amugy is veszélyes orosz versenytől.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. június 25.

Budapest, június 24. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékelten kínáltak. — a vételkedv korlátozott volt és lanyhai irányzat mellett 15.000 q. hazai buza kelt el 10 krral olesóbb áron.

Idegen buzában nem volt forgalom.

Rozs irányzata vevők tartózkodása folytán csöndes, ára 5.60—5.75 frton Budapesten.

Tengeri irányzata szintén lanyha, az árak csekély forgalom mellett olesóbb.

Arpa irányzata és ára változatlan.

Zab irányzata lanyhának mondható, a mit a csekély felhozatal tesz érthetővé.

II. Határidőüzlet. Amerika tegnap 1 centtel olesóbb áremelkedést jelentett. Az időjárás és a vevők tartózkodása folytán buza és rozs 9—10 krral tengeri 14 krral esett vissza.

Előfordult kötések: buza őszre 7.01—7.13 frt. buza őszre 6.97—7.02 forint, rozs őszre 5.82—5.87 frt, tengeri júniusra 6.40—6.43 forint, tengeri augusztus—szept.-re 6.14—6.46 frt, zab őszre 5.75—5.81 frt, káposzta-repce augusztus—szeptemberre 10.30—10.35 forint.

Zárlatkor maradt: buza őszre 7.02—7.03 forint, buza őszre 7.07—7.08 frton, rozs őszre 5.84—5.85 frton, tengeri júliusra 6.27—6.30 frton, tengeri július-augusztusra 6.25—6.37 frton, zab őszre 5.79—5.80 frton, káposzta-repce augusztusra—szeptemberre 10.30—10.35 forint.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén: 1895. június 26-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	123.50
Magyar koronajárdék	— — — —	99.40
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	— — — —	125.75
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	— — — —	103.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — —	123.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — —	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — — —	98.75
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölesön	— — — —	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	— — — —	147.—
Oszták járdék papírban	— — — —	101.—
Oszták járdék ezüstben	— — — —	101.—
Oszták járdék aranyban	— — — —	123.—
Oszták korona járdék	— — — —	101.25
1860. oszt. államsorsjegyek	— — — —	157.—
Oszták-magyar bankrészvény	— — — —	1079.—
Magyar hitelbank részvény	— — — —	492.50
Oszták hitelintézet részvény	— — — —	408.60
Oszták-magyar államvasuti részvény	— — — —	442.75
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — —	958.—
Német birodalmi márka	— — — —	159.25
London vista	— — — —	121.10
Paris vista	— — — —	48.10
20 márkás arany	— — — —	11.85

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Fenyvessy Emil fellépésével.

Nagy bérlet 57-ik szám.

II. Kis bérlet 17-ik szám

Páratlan

Páratlan.

Csütörtökön., 1895. június hó 27-én.

Demimonde.

Színmű 5 felvonásban. Irta: Dumas. Ford: Feleki M.

Az előadás kezdete fél 8, vége fél 10 órakor.

Holnap pénteken június hó 28-án, bérletfolyamban.

A három testőr.

Herczeg Ferencz bohózata.

Felelős szerkesztő: Dr. Persz Adolf.

Laptulajdonos: A Szent László-nyomda-részvénytársaság.

NYILTTÉR.

Czukraszda átvétel.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a Rusz és Netyő-féle

czukraszdat

Fröhlich Józseftől átvettem és nevem alatt tovább vezetni fogom. Czukraszdamban naponta a legfinomabb Kugler-féle sütemények kaphatók. Továbbá bel- és külföldi czukorkák, bonbonerek, Casetták és különféle dísz tárgyak.

Fagyaltok

adagoként és díszformában, valamint Parfeé a legújabb divat szerint elegáns kivitelben.

LEGUJABB TORTÁK

Pompadour és Alacs-féle párisi dió-torta bárníkor megrendelhető.

Vidéki megrendelések azonnal foganatosítatnak és gondosan csomagoltatnak.

Hivatkozva 15 évi bel- és külföldön szerzett tapasztalataimra, képes vagyok a legmesszebb menő igényeknek is megfelelni.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Alacs Árpád,

(168) 2—3

czukrasz

Nagyvárad, Bémer-tér.

A n. é. közönség figyelmébe!

Előre haladt idény miatt

több száz darab diszitetlen női szalmakalap fél árban árusítatik el.

A hozzá való díszek szintén olesón kaphatók.

Ezzel kapcsolatosan van szerencsém tudatni, hogy a legjobb chiffon, satén és más ilyenü férfi ingek mint nyári különlegességek nagy választékban érkeztek.

Férfi nyakkendők és harisnyák, kötött és szövött kesztyük

szintén a legújabb divat szerint kaphatók

A J T A Y G Y U L A

(163) 2—2

Nagyvárad, Bémer-téri üzletében.

Sztojka Gyógyfürdő

(Erdély, Szolnok-Dobokamegye)

megnyitattott június hó 15-én.

Ezen égvényes konyhasós savanyuviz kitűnőnek bizonyult heveny-, idült gyomor- és bélhurutban, a légzőszervek hurutos bántalmában, máj-, epe- és vesebajokban, gyomor- és belsábában, altesti vérbőségben, aranyérben, sárgaság, epekövekben, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmában, húgykő képződéseknél stb. A fürdő szépsézetű és gyógyberendezési szempontjából a fürdő új igazgatósága azon van, hogy a forrás legintenzívebb kezelése nagyszámu, szép és egészséges lakások berendezése, valamint minden lehető kényelem biztosítása által az üdülésre vágyó és gyógyulást kereső közönség igényeinek minden tekintetben megfeleljen.

A fürdőben ivó-, fürdő- és beléző gyógymód alkalmaztatik.

Hidegvízgyógyintézet-zuhanyok.

Massage savó-szóló kúra.

A vendéglő vezetését egy budapesti jóhírű főszakács vette át, ki magyar-francia konyhát tart, a betegeknek orvosi utasítás és gyógyjavallat szerint főzet. — A vendégek szórakoztatására vannak: a park erdei fényes sétányok, teke-pálya, olvasó- és társalgó-terem, hangversenyek, bálók, ugyszintén jó cigány zenekar.

Vasuti állomás Galgó állomástól a fürdőig és viszont társas- és magánkocsik közlekednek. Társas-kocsi viteldij személyenkint 1 frt.

Fürdő-orvos és gyógytár helyben.

Levelek és sürgönyök a nap bármely szakában feladhatók. Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

(165) 3—10

a fürdőigazgatóság.

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.

Bor-eladás.

Gróf Stubenberg József

pinceszteréből saját termésü érmel-leki borok palaczkokban, valamint hordóban eladók. Bővebb tudósítást és árjegyzéket ad a számtartói hivatal Székelyhidon (Biharm.)

(137) 24—30